

OBVEZNI IZBIRNI
PREDMETI
- 8. RAZRED -
Šolsko leto 2023/2024

KAJ SO IZBIRNI PREDMETI?

Izbirni predmeti so nov način prilagajanja osnovne šole individualnim razlikam in interesom učencev. So priložnost, da učenci ob lastni izbiri teh predmetov poudarijo in razvijajo svoje močne strani in sposobnosti ter se pri njih dokažejo. Učenci se lahko odločajo za določen izbirni predmet tudi z vidika nameravanega nadaljnjega šolanja.

Izbirni predmeti so vključeni v predmetnik tretjega vzgojno-izobraževalnega obdobja, torej v 7., 8. in 9. razred. Šola mora ponuditi pouk najmanj treh izbirnih predmetov iz družboslovno-humanističnega sklopa in najmanj treh iz naravoslovno-tehničnega sklopa. V okviru družboslovno-humanističnega sklopa mora šola ponuditi pouk tujega jezika, nekonfesionalni pouk o verstvih in etiki ter pouk retorike.

KAKO UČENEC IZBIRA?

Učenec izbere 2 uri izbirnih predmetov, lahko pa tudi 3, če s tem soglašajo njegovi starši.

Učenec ima možnost naslednje izbire in kombinacije:

- v primeru, da se učenec odloči za dve uri tedensko ima možnost, da izbere dva enourna predmeta, ali enega, ki traja 2 uri (tuji jezik je edini izbirni predmet, ki traja dve uri tedensko);
- v primeru, da se odloči v soglasju s starši, za tri ure tedensko pa ima možnost izbire v naslednjih kombinacijah – 3 predmete, če so enourni, oz. 2 predmeta, če je eden izmed predmetov dvourni in en enourni.

Učencem ni več potrebno izbirati predmetov iz obeh sklopov (vsi izbrani izbirni predmeti so lahko iz istega sklopa).

POTEK POUKA IZBIRNIH PREDMETOV IN OCENJEVANJE

Pouk izbirnega predmeta je na urniku eno uro na teden, razen izbirnega tujega jezika, ki je na urniku dve uri na teden. Nekatere vsebine (npr. turistična vzgoja) lahko tečejo izjemoma tudi strnjeno izven rednega urnika (ogledi, izleti ..). Obisk pouka izbirnih predmetov je obvezen, predmeti se ocenjujejo s številčnimi ocenami od 1 do 5.

Če je učenec izbral dva izbirna predmeta, bosta ocenjena oba in obe oceni vpisani v spričevalo. Če je učenec izbral tri predmete, bodo prav tako ocenjeni vsi trije, vse tri ocene bodo vpisane v spričevalo. Učenec napreduje v naslednji razred le v primeru, da ima vse predmete, torej tudi izbirne, ocenjene s pozitivno oceno.

OPROSTITEV SODELOVANJA PRI IZBIRNIH PREDMETIH

Učenec 7., 8. in 9. razreda, ki obiskuje glasbeno šolo z javno veljavnim programom (v našem primeru sta to npr.: Glasbena šola Fran Korun Koželjski Velenje in Glasbena šola Risto Savin Žalec), je na predlog staršev lahko oproščen sodelovanja pri izbirnih predmetih. O oprostitvi odloči ravnatelj.

Starši posredujejo pisno vlogo, ki ji priložijo potrdilo o vpisu v glasbeno šolo. V vlogi se zapiše ali želijo, da je učenec oproščen pouka izbirnih predmetov v celoti ali le v eni uri tedensko. V primeru naknadnega vpisa v glasbeno šolo starši posredujejo vlogo najkasneje do 31. avgusta.

ZAMENJAVA IZBIRNEGA PREDMETA

Učenci se v skupine izbirnih predmetov razvrstijo do začetka novega šolskega leta. V septembru lahko skupino še zamenjajo, vendar le pod pogojem, da je v skupini, kamor želijo, še prostor, in se urnik nove skupine sklada z urnikom učenca. Od oktobra dalje prestopi niso več možni.

Seznam izbirnih predmetov - 8. razred	Število ur na teden
Gledališki klub - GKL	1
Likovno snovanje 2 – LS 2	1
Nemščina 2 - NI 2	2
Računalništvo - MME	1
Rastline in človek - RČL	1
Sodobna priprava hrane - SPH	1
Šport za zdravje - ŠZZ	1
Informacijsko opismenjevanje - INFO	1
Življenje človeka na zemlji - ŽČZ	1
Vzgoja za medije – radio - RAD	1
Vzgoja za medije – tisk - TISK	1
Vzgoja za medije – televizija - TEV	1
Šolsko novinarstvo - ŠNO	1
Literarni klub - LIK	1

OPIS OBVEZNIH IZBIRNIH PREDMETOV

GLEDALIŠKI KLUB - GKL

Izbirni predmet gledališki klub pogloblja in razširja sposobnosti in znanja v okviru predmeta slovenščina z upoštevanjem predznanja in interesov otrok, pri čemer so dejavnosti prilagojene pogojem za delo.

Cilje predmeta uresničuje učitelj glede na sposobnosti, predznanje in interese otrok ob upoštevanju pogojev za delo.

Predmet izhaja iz vsebin dramske vzgoje pri pouku književnosti v šoli, vendar jih dopolnjuje z novimi vsebinami in besedili. Povezan je tudi s spoznavanjem aktualnih dogodkov v slovenskih gledališčih. Predmet nima namena oblikovati gledališke predstave (kot dramski krožek), ampak spoznavati značilnosti gledališča. Učitelj na začetku šolskega leta skupaj z učenci sestavi delovni načrt z vključevanjem vsebin, ki jih predvideva predmet.

Učenci pridobivajo bralno in gledališko kulturo, tj. naklonjenost do branja dramskih besedil ter gledaliških aktivnosti in obiskovanja gledaliških predstav. Pri tem si oblikujejo stališča za prepoznavanje kakovostne predstave. Berejo in analizirajo dramska besedila, spoznavajo njihovo zgradbo ter pri tem razvijajo osebnostno in narodnostno identiteto, poleg tega pa gledališče spoznavajo kot sintezo različnih umetnosti. Učijo se samostojno in kritično vrednotiti gledališke predstave.

Tudi sami se preizkusijo v dramatizaciji, tako da pretvarjajo literarno besedilo (pesmi ali prozo) v predlogo za predstavo in pripravijo krajšo gledališko uprizoritev.

Spoznavajo vse elemente gledališke umetnosti in poklice, ki so povezani z gledališčem, radijsko igro in s filmom. Na kratko se seznanijo z zgodovino gledališča in s temeljnimi gledališko teoretičnimi pojmi.

LIKOVNO SNOVANJE 2 - LS 2

1. Glasba kot likovni motiv

Pri predmetu likovno snovanje bodo učenci odkrivali nove načine likovnega izražanja, spoznavali nove materiale, delovne postopke ter tehnike na vseh področjih likovne vzgoje. Kako naslikati glasbo? Tako likovna umetnost kot glasba imata veliko skupnega (ritem, ostrina in mehko oblik in zvokov, mehka harmoničnost v sorodnosti barv in v sozvočju tonov...). Poiskali bodo navdih v občutenju in doživljanju glasbe in to izrazili z barvami.

2. Umetnost oblikovanja prostora

- Oblikovanje notranjega prostora ali modnih dodatkov. Iz odpadne embalaže (škafle različnih oblik, kartona, paličic, žice, folije, stekla...) bodo oblikovali notranjost prostora (dnevna soba, otroška soba...), ali modne dodatke, kot so ženske ali moške torbice, klobučki, ure.
- Prostorsko bodo oblikovali različne oblike iz žice in papirja, EKO skulpture iz odpadne embalaže. S svojimi idejami bodo naredili prostor privlačen in zanimiv.
- Grafično bodo oblikovali z grafičnim strojem.

3. Grafično oblikovanje malo drugače

Na CD zgoščenske bodo z ostrimi rezili vrezovali motive, ki so jim najljubši (domišljajske podobe živali, kraje, portrete, človeške figure, tihožitje...). Zanimiva je predvsem okrogla oblika CD zgoščenk. Izdelano matrico bodo odtisnili in razstavili.

NEMŠČINA 2 – NI 2

Učenje tujih jezikov je v času mednarodnih povezovanj, odprtih meja in globalizacije še kako pomembno, zato fraza več jezikov znaš, več veljaš vedno bolj pridobiva na veljavi. Tako ima nemščina že v osnovni šoli poseben pomen, še posebej zato, ker je to jezik naših sosedov Avstrijcev in ne tako zelo oddaljenih Nemcev in Švicarjev. Znanje nemščine pa predstavlja tudi dobro popotnico za nadaljnje izobraževanje in poklicno pot.

Učenci nemški jezik spoznavajo na vseh ravneh; bralni, slušni, pisni ter govorni. Poudarek je na komunikaciji, razumevanju sogovornika in preprostih odgovorih.

Nemščina 2 je zasnovana kot nadaljevanje in nadgradnja Nemščine 1, torej je namenjena učencem, ki so v sedmem razredu obiskovali izbirni predmet Nemščina 1 in imajo veselje ter voljo do učenja tujega jezika. Zahtevnost postopno narašča, še vedno pa se obravnavajo teme, ki so učenkam in učencem blizu: hrana in pijača, potek dneva, prosti čas, športi, opis vremena in počitnic, deli telesa, zdravo življenje.

RAČUNALNIŠTVO: MULTIMEDIJA - MME

Računalništvo - Multimedija je naravoslovno-tehnični izbirni predmet, pri katerem učenci spiralno nadgradijo, poglobijo in razširijo znanja pridobljena pri izbirnem predmetu Računalništvo - Urejanje besedil. Namen predmeta je seznaniti in naučiti učence uporabe računalnika kot multimedijske naprave za obdelavo besedila, slik, zvoka. Učenec se bo naučil in spoznal pri tem izbirnem predmetu:

- kaj je multimedija,

- iskanje informacij po različnih medijih (internet, Cobiss ...),
- delo z optičnim bralnikom, digitalnim fotoaparatom in mikrofonom,
- medij slike (število barv, model prikazovanja barv, tiskanje slik, točkovno in
- predmetno obravnavanje slike, slike in slikarski programi na internetu),
- obdelave fotografij s slikarskimi programi (Paint.NET, GIMP ...),
- medij zvok (zapisi zvoka - midi, mp3, flac, zvočne datoteke na internetu),
- zakaj je multimedijско predavanje bolj kakovostno od monomedijskega,
- delo s programom za izdelavo računalniških predstavitev PowerPoint 2010 (strani, učinki in animacije na predmetih, prehodi med stranmi, zvočni učinki, videoposnetki, oblikovne predloge, barvne sheme ...),
- elemente rač. predstavitve (ključna in vodilna stran, stran z vsebino),
- pravila dobrega oblikovanja računalniških predstavitev (oblikovanje besedila, slik in animacij),
- uporabljati grafikone, diagrame in različne oblike strani,
- pripraviti slikovne in zvočne podatke in jih učinkovito združiti z besedilom v računalniško predstavitev.

Vsak učenec oz. skupina učencev si izbere temo iz področja, ki jih zanima in izdela računalniško predstavitev, ki jo na koncu predstavijo pred razredom. Vsak učenec dela za svojim računalnikom, računalnik doma ni potreben. Učenci svoje znanje v celoti pridobijo v šoli.

RASTLINE IN ČLOVEK - RČL

Predmet Rastline in človek je enoletni izbirni predmet namenjen učencem 8. razreda. Je nadgradnja naravoslovnega področja. Pri izbirnem predmetu učenci razširjajo in poglobljajo znanje o rastlinah, predvsem pa do njih izoblikujejo pozitiven odnos. Rastline ne kažejo izrazitih reakcij kot živali (se ne gibljejo, oglašajo itd.), zato so za učence tudi manj zanimive.

Izbirni predmet ima namen poudariti pomen rastlinskega sveta za človeka. Izredno pomembno je tudi varovanje rastlin in njihovih življenjskih okolij. Učenci naj bi spoznali, da jih rastline spremljajo že od njegovega nastanka - da so mu bile vedno posreden ali neposreden vir hrane, zdravja, zaščite itd. Prav zaradi njihove uporabnosti je človek mnoge od njih prenesel v svoj dom ali v njegovo bližino - mnoge je z umetnim izborom spremenil ter vzgojil številne nove sorte.

Pri izbirnem predmetu spoznavajo učenci različne rastline in njihovo uporabno vrednost. Spoznajo, da je veliko rastlin v Sloveniji ogroženih zaradi človekovega nerazumnega delovanja. Spoznajo, da pomeni ogrožanje in propadanje vrst tudi siromašenje narave in okolja.

Snov bomo obravnavali po sledečih tematskih sklopih: - UPORABNOST RASTLIN - RASTLINE V ČLOVEKOVI PREHRANI - ZDRAVILNE RASTLINE - KRMNE IN INDUSTRIJSKE RASTLINE - OKRASNE RASTLINE.

V sklopu izbirnega predmeta se udeležimo tudi delavnic Dan očarljivih rastlin na Biotehniški fakulteti v Ljubljani. Po želji pa se lahko organizira še kakšna dodatna ekskurzija, npr. v ljubljanski Botanični vrt.

SODOBNA PRIPRAVA HRANE – SPH

Pri izbirnem predmetu Sodobna priprava hrane se bodo učenci poučili o zdravi prehrani, ki je eden osnovnih pogojev za splošno zdravje človeka. Učenci bodo znanje o hranilnih snoveh, pridobljeno pri rednem predmetu gospodinjstva, nadgradili v praktičnem smislu (priprava predjedi, juh, glavnih jedi, sladice ...) in spoznali njihov pomen za zdravje in razvoj. Seznanili se bodo tudi s tehnološkimi postopki priprave jedi z vidika ohranjanja hranilne vrednosti ter se naučili ločiti dobre prehranjevalne navade od slabih.

Cilj tega predmeta je tudi naučiti otroke živeti zdravo, saj so v sodobnem življenju vse pogostejše bolezni civilizacije, kot posledice nezdravega načina življenja, predvsem nezdrave prehrane. Predmet bomo zaključili z obiskom zanimive restavracije, s katero si bomo naše druženje in kuharske veščine še popestrili.

Vsebina izbirnega predmeta Sodobna priprava hrane je tudi dobra podlaga vsem, ki nameravajo nadaljevati šolanje na agroživilskih, gastronomsko-turističnih in zdravstvenih šolah.

ŠPORT ZA ZDRAVJE – ŠZZ

ŠZZ bo zajemal osnove korektivne gimnastike (slaba telesna držo in nepravilnosti hrbtenice), nordijsko hojo s pohodom, v večjem obsegu pa še igro tenisa, košarke in odbojke.

S temi vsebinami si bodo učenci lažje izboljšali slabo telesno držo, storili nekaj za svoj zdrav telesni razvoj in spoznali vsebine, da si v prostem času lažje izberejo sebi primerne športne dejavnosti.

Šport za zdravje je enoletni predmet, ki se bo odvijal enkrat tedensko. Vsebine: pohod, fitnes, kegljanje ter ogled tekme pa bo potekal v strnjeni obliki popoldan; za te vsebine bo potrebno poravnati tudi stroške vstopnin ter prevoza.

INFORMACIJSKO OPISMENJEVANJE (INO)

Je izbirni predmet, ki zajema vse elemente informacijske pismenosti. Informacijska pismenost je sposobnost pridobiti, vrednotiti in uporabiti informacije iz različnih virov.

Predmet se izvaja kot enoleten program v 7., 8. ali 9. razredu po eno učno uro tedensko, skupaj 32 ur letno. Učenci se naučijo samostojnega iskanja informacij iz časopisov, knjig, enciklopedij, interneta ipd., le-te pa nato uporabijo pri učenju, referatih ... Usposobimo jih za samostojno uporabo storitev knjižnice in njenih informacijskih virov ter virov in storitev na internetu. Upoštevamo potrebe, interese, želje ter zmožnosti učenca, nivoje njihove informacijske pismenosti, pri čemer je poudarek na bralni pismenosti, ki je še vedno najpomembnejša sestavina informacijske pismenosti.

Kako bo potekal pouk in kaj bodo učenci delali?

- samostojno bodo iskali informacije iz časopisov, knjig, enciklopedij, interneta,
- informacije bodo uporabili pri učenju in pisanju seminarskih nalog; naučili se bodo pravilno navajati vire na koncu seminarske naloge in citirati,
- prirejali bodo ure knjižnične vzgoje za najmlajše,
- spoznavali različne zbirke podatkov na lokalnem, državnem in mednarodnem nivoju,
- podrobno se bodo seznanili s sistemom COBISS,
- pogovarjali se bomo o knjigah, knjižničnih zbirkah, pripravili tematske razstave gradiva,
- razvijali spretnosti raziskovanja v različnih medijskih okoljih.

V ospredju bo izkustveno učenje, ki vključuje različne oblike in metode dela:

- nadgradnja bralne in računalniške pismenosti;
- pogovori o knjigah, knjižnih zbirkah in kritično vrednotenje;
- priprava tematskih razstav gradiva;
- poleg šolske knjižnice bomo spoznali še ostale vrste knjižnic in katero izmed njih tudi obiskali.

Delo bo zanimivo in raznoliko, potekalo bo v skupinah in samostojno. Naučeno bomo predstavili v različnih oblikah. Ob tem se bomo mimogrede naučili, kaj so avtorske pravice, zakaj je potrebno navajanje podatkov, kaj so bibliografije ...

ŽIVLJENJE ČLOVEKA NA ZEMLJI – ŽČZ

Izbirni predmet dopolnjuje vsebine iz rednega predmeta geografije. Poudarek predmeta je na spoznavanju odnosa med človekom in naravo ter odvisnost človeka od nje. Učenci podrobneje spoznavajo življenje človeka na različnih območjih na Zemlji, kjer so pogoji za življenje drugačni kot pri nas. Učenci lahko predmet obiskujejo 1. leto. Letno se izvede 35 ur in sicer 1. krat tedensko ali 2 krat, če je fleksibilni urnik. Oceno si učenci pridobijo trikrat v šolskem letu. Učenci si izberejo področja, ki so jim najbolj zanimiva in predstavijo svoje delo v obliki, ki jo tudi sami izberejo (računalniška predstavitev, plakat, referat, zabavna naloga ...). Določeno število ur se izvede v računalniški učilnici in na prostem.

VZGOJA ZA MEDIJE – RADIO - RAD

Predmet lahko obiskujejo učenci 7., 8. in 9. razredov devetletne osnovne šole, namenjena mu je ena ura tedensko oz. 35 (32) ur letno. Učenci bodo spoznali nastanek in značilnosti radia, vrste medijskega občinstva ter se naučili kritično opredeljevati do le-tega; v sodelovanju z lokalno radijsko postajo bodo oblikovali svojo radijsko oddajo. Spoznali bodo tudi učinke množičnih medijev, še posebej interneta, in njegov vpliv na radio.

VZGOJA ZA MEDIJE – TISK – TISK

Predmet Tisk je zasnovan tako, da so poudarjene medijske teme tiska. Učenci spoznajo tudi skupne značilnosti množičnih medijev, razlike med različnimi načini in oblikami sporočanja: novinarska, umetniška, publicistična besedila, dokument, fotografija, video, film, glasba, internet in znajo razlikovati oglaševanje ter propagando od novinarskega sporočanja. Učenci razumejo, da mediji sveta ne zrcalijo, ampak ga konstruirajo in ustvarjajo. Na koncu prvega leta učenci izdajo svoj časopis.

VZGOJA ZA MEDIJE – TELEVIZIJA - TEV

Učenci bodo spoznali nastanek in značilnosti televizije ter se naučili kritično opredeljevati do le-te; v sodelovanju z lokalno televizijsko postajo bodo oblikovali svojo televizijsko oddajo. Spoznali bodo tudi učinke množičnih medijev, še posebej interneta, in njegov vpliv na televizijo.

ŠOLSKO NOVINARSTVO – ŠNO

Učenci bodo spoznavali najbolj pogoste stalne oblike novinarskega sporočanja, slovstveno folkloro in se usposabljali za njeno zbiranje in raziskovanje. Naučili se bodo izražanja v praktično sporazumevalnem, strokovnem in publicističnem jeziku ter kritično presojati in vrednotiti izdelke medijev. Ustvarili bodo šolski časopis in pripravili radijske oddaje.

LITERARNI KLUB – LIK

Je enoletni izbirni predmet in nadgrajuje predmet slovenščina. Predmet literarni klub zajema dve področji: branje in ustvarjanje leposlovnih besedil.

Bralni klub

Učitelj otrokom priporoča primerna besedila, sprejema pa tudi njihove pobude za lastno branje.

Leposlovno pisanje

Dopolnilo šolskemu branju književnosti in bralnemu klubu je poustvarjalno in ustvarjalno pisanje učencev, ki jim povečuje občutljivost za literarno besedilo.

Temeljni cilji Literarnega kluba:

- razvijajo pozitiven odnos do književnosti;
- ob branju si oblikujejo osebno identiteto;
- s poznavanjem drugih kultur si širijo svoje obzorje;
- razmišljujoče sprejemajo umetnostna besedila in jih vrednotijo;
- svojih presojah in doživljanju prebranega govorijo in pišejo;
- razlikujejo umetniško in trivialno književnost;
- pišejo strokovna in publicistična besedila o književnosti (literarna mapa);
- pripovedujejo svoje stvaritve domišljjskih svetov.

Ocene bodo učenci dobili iz poustvarjalnega in ustvarjalnega pisanja. Ustvarjali bodo doživljajska in domišljjska besedila, ki vključujejo prvine umetnostnega jezika (basen, pripovedko, črtico, pismo, dnevnik, strip, pesem ...).